

žáků. Investice může rovněž vést ke zvýšené mezigenerační mobilitě ve vzdělávání a následně i ve výdělcích (Restuccia a Urratia, 2004).

Intervence v období pozdní adolescence a dospělosti jsou finančně nákladnější a mohou být méně efektivní. Tyto strategie musí být zcela přesně směřovány na každého jedince a jejich efektivnost je nižší, protože intervence již jen napravují způsobené škody a nerozvíjejí synergie směřující k dalšímu vzdělávání (Lyche, 2010). Návratnost investic je nízká zejména v případě lidí, kterým chybějí základní dovednosti, protože jejich schopnost pro rozvíjení nástavbových dovedností je omezená (Woessmann, 2008).

Veřejné výdaje do vzdělávání pomáhají snižovat původní rozdíly v příjmech zejména proto, že progresivní zdanění dopadá mnohem více na majetné lidi, ale jejich daně jsou použity na financování vzdělávání pro všechny. A to je zejména důvod, proč více investovat do vzdělávání a péče v raném dětství a v raných stádiích vzdělávání (OECD, 2006). Nicméně to neznamená, že investice do znevýhodněných žáků po uplynutí raných stadií školní docházky postrádají smysl. Intervence zaměřená na dosažení úplného středního vzdělání je klíčová. Kromě toho intervence v pozdějším věku přispívá ke zlepšení výsledků ukončovaného vzdělání a existuje celá řada příkladů individuálních intervencí, které vykázaly pozitivní návratnost.

Ukončení vyššího středního vzdělání: přínosy převažují náklady

Z hlediska veřejných financí převažují přínosy investic do dokončení vyššího středního vzdělání (úplného středního vzdělání) náklady, a to ve všech zemích OECD. Co se týče zemí OECD, vnitřní míra návratnosti veřejných prostředků na jednoho muže, který ukončil tento stupeň vzdělání, je velmi vysoká a odpovídá 7,7 %. Převedeme-li toto číslo do praxe, pak tento stupeň vzdělání vytváří v zemích OECD v průměru čistou návratnost vynaložených veřejných financí 36 000 USD na osobu (obr. 1.9). V Rakousku, ve Velké Británii a v USA vytváří čistou návratnost více než 70 000 USD. Návratnost prostředků vynaložených v průměru v zemích OECD na ženu, která dosáhla výše uvedené úrovně vzdělání, je o 10 000 méně, než na muže. I tak jsou ovšem přínosy v průměru více než dvakrát větší než celkové veřejné náklady na vyšší střední vzdělávání nebo vyšší odborné vzdělávání, což platí pro muže i pro ženy (OECD, 2011a).

Z hlediska jednotlivce pak muž, a to platí v rámci všech zemí OECD, který investuje do vyššího středního vzdělání nebo do vzdělávání na vyšší odborné škole, může očekávat během svého výdělečně činného života čistý osobní zisk o 78 000 USD vyšší než muž, který daného stupně vzdělání nedosáhl. Žena pak může během let, kdy pracuje a vydělává, očekávat čistý zisk o více než 63 000 USD vyšší (OECD, 2011a) než méně vzdělaná žena.